

GAZETA

DE TRANSILVANIA.

AN 81

(КЪ ПРЕАНАЛТА ВОИЕ.)

АЛ IX-ЛЕА.

N^{ro} 38.

Brasov, 9. Maiu.

1846.

Газета де Трансилванія ши Філіеа пентрѣ минте, инимъ ши литератъръ аѣ преѣла пе зп ан дитрег 8 (24 доъзечерѣ) арунт, iar пе зп жштѣтае ан 4 ф. арунт. Презвтерация се поате фаче ла тоате к. к. дерегѣторѣ де поѣѣ, iar дн Iашѣ ла DD-лор N. ши Xp. Георгиѣ ши дн Бвкрещѣ ла D. Iosif Romanov.

АРТИКОЛ ПРЕГЪТТОРИѢ.

Деспре днпопораре.

II.

Каре есте даторинда примаре а гвверне-лор дн привинда днпопорѣри? а днтвладѣ саѣ а днтвладѣа пе ѓменѣ? Ниѣи зпа ниѣи алта дин ачестеа, ѣи а се сѣи сѣи факъ феричѣи при дндемѣнареа зпеѣ деплине секрѣтѣдѣ дн тоѣт привинда. Фиекаре съ ласе патрѣѣ кър-сѣа съѣ, ниѣи съ днчерче къ апѣкѣтѣри мѣе-стрѣте мѣлдѣре ниѣи днтвладѣаре. Клима, ро-дѣреа пѣтѣнтѣлѣи, апа, пѣсѣчѣнеа кѣтѣреѣ дѣри маѣ вѣлѣ саѣ маѣ пепорочѣт пентрѣ пе-гоѣ дегетрѣмѣнъ крещереа саѣ дескрещереа по-порѣлѣи. Дн днтвладѣе маѣ родѣтоаре, маѣ сълѣтоѣе ши маѣ пегѣѣторѣѣе ѓменѣи пещѣлѣи се траг маѣ вѣкрѣши, се пѣрѣсек ши се а-шеазъ пе веакѣри ши гввернеа аѣ пѣмаѣ а кезѣшѣи пентрѣ а лор секрѣтате. Съ пѣ зѣ-чегѣи: ѓнеорѣ ла мѣлѣи пегодѣторѣи попорѣл ѣ маѣ пѣтѣрос. Ви се паре пѣмаѣ, пентрѣ къ вѣиле родѣтоаре ши хрѣнѣтоаре днтре мѣлѣи сълѣт маѣ ѣнгѣсте декѣт шещѣриле; а-даогъ ла ачестеа, къ дн челе маѣ мѣлте веа-кѣри ши дн челе маѣ мѣлте дѣри секрѣтатеа пѣлѣкъ аѣ фост ши есте атѣт де слаѣв, дн-кѣт ѓменѣи маѣ вѣкрѣши сѣаѣ трас ла мѣлѣи къ пѣрикол де а ши флѣтѣнѣи кѣте одатъ, декѣт съ пѣтѣе ла шещѣри ларѣи сѣлѣши пе тот чеасѣа мѣлор де днтпѣлѣри. Дин конѣтѣр знде секрѣтатеа пѣлѣкъ есте днтетеѣнѣт, привѣи ла четѣдѣиле челе маѣ днтпопорате, къ ле веѣи аѣла ашезате ла шещѣри пе мѣлѣриле рѣѣрилор, ши зп Парѣс порѣиос*), зп Лон-дон пегѣрос, зп Берлин пѣс пе пѣстѣ пѣси-пѣѣ аѣ зпа кѣте зпа лѣкѣиторѣи ка кѣте зп принѣипат днтрег дин алте пѣрѣдѣи. Дегѣи тот че маѣ аре гввернѣл а мѣлѣлѣи спре мѣлѣдѣ-реа лѣкѣиторѣилор есте ка съ деа дрепѣтѣл тѣ-тѣрор ледѣиѣдѣилор пѣтѣнтѣни де аши пѣтѣ кѣлѣига пропѣриетате де пѣтѣнт. Пѣлѣ кънд пѣ се ва днтродѣче песте тот асеменеа леѣе ши мѣсѣрѣ, пѣ ѣ ниѣи о мѣраре дакъ тоѣи чеѣи лѣпѣиѣи де пропѣриетате се сокотеск пе сѣне

пѣмаѣ ка стрѣни дн кѣтаре патриѣ ши сълѣт маѣ аплекаѣи кѣтѣрѣ о вѣадѣ номадѣкъ. Черче-орѣ каре пропѣриетарѣи маре аши да де вѣо-заре о парте дин а са пропѣриетате; дн о зе-чѣиле і се вор аѣла кѣтпѣрѣторѣи пе кѣдѣи пѣр-фѣи крещѣт. — Кѣ стрекѣрареа де колонѣи дин алте дѣри днкъ треѣе съ се пѣзаскъ зп кѣт-пѣт фѣрте маре; кѣѣи ка съ тѣчѣт, кѣтѣкъ ѓменѣи де сълѣт о климѣ, дедѣдѣи ши къ алте мѣлѣлѣе де хранѣ се днваѣл преа апевоѣе къ алѣт климѣ пѣте токѣа конѣриѣе, апоѣи пѣлда зпор дѣри арѣтѣ, къ адѣчереа ши сѣдѣреа кѣторѣна сѣте де мѣи дин вреѣн елемент, трасѣ дн зрѣтѣши челе маѣ мѣлте фаталѣтѣдѣи ши дн привинда наѣионалѣтѣдѣи проѣѣсе атѣтеа днтпѣрѣкерѣи ши пѣриколе. Шѣм къ ла ачѣе-ста пе вор днтѣмпѣна зпѣи днатѣ къ репѣ-ѣлика Норѣамерѣчеѣи, знде песте треѣзечѣи кон-фѣсѣи релѣѣиѣе вѣедѣѣеск зпа лѣнгъ алта фѣр-те лѣпѣиѣи ши пот мерѣе съ лѣкѣѣаскъ дн-преѣпѣ ѓаменѣи къ сѣтеле де мѣи дин наѣиѣле лѣтѣи днтреѣи. Фѣене дестѣл а рѣспѣнде ла ачѣеа кѣ днтреѣареа: пентрѣ че пѣ мерѣе тот аша дн Евроѣпа днтреагъ, дн Анѣлиа чеа трѣфашѣ де ѣѣѣлѣсѣѣе, дн Франѣа чеа то-леранѣт, дн Герѣманѣа чеа фѣлѣсѣфѣ, дн Спа-ниа чеа преа крещѣпѣт, дн Рѣсѣа чеа маѣ мѣлѣт декѣт орѣтодокс, дн ѓнгарѣа ши Трансилванѣа мѣнѣре къ але лор конѣтѣтѣдѣи? Дн Норѣ-амерѣка тоѣи ка зпѣл се мѣрѣтѣрѣеск де а-мерѣканѣи, апоѣи фѣе де орѣи ши че сѣлѣе, ан-гѣл, франѣоз, пеамѣл, велѣѣан, зпгѣр, ромѣн, тѣрк, перѣсѣан; iar дн пѣнтѣл релѣеѣи лѣ се чере пѣмаѣ о конѣиѣе, ка догѣтеле кѣтѣреѣ конѣсѣи пѣ кѣнѣва съ ѣѣе врео днѣѣетѣрѣ статѣлѣи пѣриѣлѣѣѣе, де аѣи днѣоло крѣадѣ чѣне че ва воѣи ши кът дн ва пѣлѣча, кѣѣи ка патриѣт пѣиѣи пѣл маѣ днтреавѣ ка че фѣлѣв де днвоѣелѣи ши конѣракѣтѣри аре къ Дѣнпезѣѣ ши къ мѣниѣтрѣи лѣи, кѣѣи адѣкъ кѣлѣѣѣиле вѣсѣрѣчѣѣи ши пѣпѣѣи ле пѣрѣтѣ фѣекаре кон-фѣсѣе пе кът пѣте, iar статѣл пѣ ѣ днтрег-нат къ пѣиѣк (ка ши кѣт аѣ днтреѣа ла поѣи че еѣи? транѣилѣан; ши че есте ачѣла тран-ѣилѣан? есте патриѣт сѣлѣс крѣдѣнѣос ал ста-тѣлѣи транѣилѣан, арѣмеан, евреѣ, маѣгар, ро-мѣн, сас, сѣкѣѣѣ*). Дн Евроѣпа днсъ тоѣе

*) Lutetia, дела лѣт, порѣѣл.

*) Назѣтеле наѣиѣлор пѣ дѣлѣ ранѣ, ѣи дѣлѣ а, в, д.

ачестеа сънт къ тотъ алфеліъ, unde днкъ дела апъпереа имперіалъі roman репортъріле интернаціонале с'аъ днкърат атът де тълт, егоістъл націонал ші маі вѣртос копфесіонаріъ аъ фъкът атътеа стрікчъні, днкът Европа пѣ по́те вені дп нічі о асемънаре къ Статъл poramerіkan дптемеіет дп поъ пѣтаі ла 1783 кѣт аі зіче дп пажіше пе прпчпеле челе маі оменісе ші маі сѣферіторе кѣте аъ пѣтѣт аръта оменімеа ші філософіа дела репѣвліка ідеалъ а лѣі Плато пѣлъ ла Вашингтон ші Франклпн (афаръ пѣтаі де склавіа негрімор, о патъ преа зрѣтъ). Дп Америка пѣ е нічі о копфесіе декларатъ де а Статълъі, кареа сѣ трагъ венітѣрі грасе ші засвроасе ші сѣ апесе къ тълъ де фер пе тóте челелалте, ка протестантістъл дп Англіа, ка католичістъл дп Італіа, ка грекорѣсістъл дп Рѣсіа; дп Америка пѣ сънт попоръ колонісате де аіреа къ прівілецізрі асѣпріторе де чеімалці патріоді, трѣгъторе пѣтаі ла óла зпора ші прівіторе ла чеімалці ка ла стрѣні ші дѣшмані аі патріеі; дп Америка е хотърѣтъ о лімѣ дпломатікѣ ші дікастеріалъ (енглеза) пентрѣ тот статъл, де ачі дпколо німііі пѣ те маі дптреавъ, дп каре лімѣ чітеці газете, че літератѣрѣ кѣлтіві, че лімѣ ворѣді дп каселе вóстре, дп орашеле ші сателе вóстре. Нѣ есте аша дп Европа, чі аічі англиі се дпчеркаръ а деснаціоналіза пе скоці, немціі пе славопі, славіі Рѣсіеі пе тоате челелалте попоаръ, даніі пе немці, магіаріі пе тоате попоаръле компатріоте. Адаогъ ла тóте ачестеа грóселе прежѣдеде але зпора ші але алтора; адаогъ спрѣтъл де партіде, каре алеаргъ прпн тóтъ Европа ка зп діавол де-тіазъ-зі ші де тіазъ-поапте ші сѣшше націі ші статѣрі, дп кѣт аре дрепт Ротек ші къ дѣпсѣл алціі маі тѣлці, дакъ се тем къ ва вені зп тімп де жале ші де дптрістѣчъне пліа, дптрѣ каре Европеніі вор пріві ла лібертате пѣтаі ка ла зп пом опрпт депѣртат коло песте mare дп Америка. Дпн тóте ачестеа дпкеіет днкъ одатъ: аместекъл дп треаѣа попѣлациеі сѣ оіе фóрте вѣгъторіъ де сеатъ. —

Че vom зіче дакъ vom афла къ аъ фост ші óмені, каріі сѣтѣрѣ гѣверпелор, ка сѣ сѣпѣіе ла фелізрі де глоаѣ ші педенсе пе тоці каріі петрек не-дпсѣраді, ші сѣ рѣсплѣтѣаскъ челор дпсѣраді прпн скѣтелі ші прівілецізрі. Дп лок де а врѣ сѣ сілеціі патѣра къ ачест кпн, ера маі віне а дпгржі ка, лѣкрѣл (labor) престе тот сѣ се дппартъ ла фіекаре дѣпъ але лѣі пѣтері, сѣ дпчете вѣстѣматата апѣкѣтѣрѣ де а папнта неподі ші фаворіці ла трепте ші дерегъторіі а кѣрор слѣжѣвъ пѣ о прпчен нічі декѣт, сѣ дпчете папнтѣріле мітѣіте, сѣ дпчете монополѣріле вѣгъторе де індѣстріе, сѣ дпчете опі че рѣстрпнцере а десѣшѣрѣріі пѣтерімор спрпргале. Дпмѣтѣрѣ ачестеа ші попѣлациа ва крѣще де мінѣне; атѣнчі пѣрпндіі пѣ вор маі пѣлпце къ аъ фете тѣлте ші пѣ ле потѣрпта дѣпъ óмені къ старе, нічі жѣніі вѣтрѣні пѣ вор жѣлі къ п'аре чпне сѣ ле дпкідъ окіі ла чеасѣл торціі. Скѣрт, дплеспѣаскъ-се міжлоачеле віедеі, сѣ се деа апѣтѣ ші агрпкѣл-

торімор (арѣторімор) чпнстѣа кѣвенітѣ, кѣчі еі сънт темеліа статълъі, сѣ се апере соціетатеа де прівілецізрі асѣпріторе, ші оменімеа ва крѣще пе кѣт чере престе тот патѣра кареа пѣ сѣфере сілъ. Б.

ЦАРА РОМЪНЕАСКЪ.

Бѣкѣрѣці, 11. Маіъ. Кѣ прілежъл дпдоітеі сѣрѣзрі че авъ Л. Са прпндъл domnitorіъ пе де о парте пентрѣ аніверсара са, іар пе де алта пентрѣ сосіреа прпндълъі domnitorіъ дпн вѣчпнѣл прпндпнат ал Молдавіеі, дп а кѣрѣ чпнстпре дѣпъ кѣт вѣзѣрѣт, се фѣкѣрѣ депрпндеріле мілітаре дп тóте треі пласеле де міліціе адекъ педестрпме, кавалѣріе ші артплеріе, се фѣкѣрѣ маі тѣлте дпапнтѣрі дп рангѣрі атът дп класеле мілітаре, кѣт ші дп челе чівіле. Аша ла міліціе 24 де сѣвалтерні дела сѣвтофіцір пѣлъ ла кѣпптан сѣрѣ кѣте къ зп град маі дп сѣс, дптре ачѣціа vedem ші пе тінеріі прпнді Грпгоріе, Ніколае ші Георгіе Біѣескъ асеменеа ші Георгіе Шѣрѣеіъ. Алціі іарѣш прпмірѣ гратіфікѣціі дп банігата, кѣте пе 3—6 лѣні, іар міліціа тоатъ кѣте 2 сѣапці де ом. Кѣрѣва кѣпптані дпкъ дпапнтарѣ ла ранг де маіорі. О порѣпкъ офіціалъ а Л. Сале копрпнде о тѣлѣтпре кѣтре шефіі мілітарі пентрѣ сілінда ші прівегереа къ каре саъ пѣртат дп респектпвеле лор фѣпкѣціні. Асеменеа ші класа чівілъ аъ прпміт фелізрі де дпапнтѣрі ші рѣдікѣрі дп рангѣрі вóйерѣці. Дптре ачестеа пѣтѣрѣт дппапнтареа челор шепте вóйері марі ла ранг де тітѣларі міністріі аі дрептѣціі ші аі кѣлтѣлѣі. Дптре ачесте мінѣте де о вѣкѣрпе овѣеаскъ Л. Са пѣ ш'аѣзітат ші де ачѣі непорочціі, каріі дп зілеле трекѣте се пѣгѣвпрѣ прпн зп фок дпфрпкошат, че дп кѣтеѣа мінѣте префѣкѣ дп чѣпѣшъ о вісерікѣ ші маі тѣлте вѣлдірі дпсемпѣторе. Спре тѣпгѣереа ачестора Л. Са словозі кѣтре шефѣл де поліціе 200 галвіні, къ адаос, ка дпн ачѣіа сѣ се ажѣте ачѣіа, каріі сънт адѣшп ла ліпса чеа де пе зртъ. Асеменеа се фѣгѣдзі, къ ва тінде тѣлъ де ажѣторіъ ші ла rezidіrea вісерічеі.

МОЛДАВІА.

Галац, 6. Маіъ. Дп 27. але трекѣтеі се вѣзъ трекѣнд пе ачі зп вапор тѣрко-дппѣрѣтеск, каре — дѣпъ кѣт се шіе сігѣр — мерѣе ла Сілістріа, ка сѣ стеа спре дпспѣнереа дппѣратѣлѣі тѣрческ.

Дела Брѣіла ні се спѣне, къ аколо дп зілеле трекѣте с'ар фі дѣрѣмат зп magazin че се зідпсе де кѣрѣнд, прпн каре маі тѣлте персоне дпші пердѣрѣ віаца, іар алтеле се рѣнпрѣ маі зшор.

Дп 2. але ачестеіа трекѣ пе ачі М. Са дóмна Молдавіеі дп кѣлѣторіа са че о фаче пѣлъ ла Константінопол къ зп вапор ал Ллоідѣлѣі австріак. Се спѣне, къ де аколо ва мерѣе ла Італіа, unde ва петрече кѣтѣѣа време. — Дп зрѣта зпор шірі сігѣре че аъ сосіт дпн Церманіа, афѣт, къ дп скѣрт аре сѣ сосіаскъ ачі о коравіе церманѣ дпкѣркатъ къ тот феліѣл де прѣдѣпте де але месеріашпмор, де дппрезѣл ші къ зп прппріетаріъ де фаврпчі дела Брашпгхаѣсен, каре се сокóте а фі пѣр-

ташъ ла днесодреа чеа маре прѣсианъ негдеторѣаскъ, че вреа съ ши дескѣзъ о пѣдъ цепеналъ пентрѣ Молдаво-Ромѣнія. — Бървацѣи, карѣи сънт трѣиши дѣн партеа корпорѣцилор пѣстре месерѣаше дела Брашов, ка дѣкъ съ се зѣте дѣпъ локѣрѣле каре ар фѣ маѣ приѣторѣ пентрѣ неще депѣзрѣ че кѣдетъ еѣ а дескѣде дѣн вечѣнеле прѣнципате, акѣм се вор пѣтеа конвѣнѣе деспре възѣтатеа тѣрфѣлор прѣсиане, прѣн зрѣаре вор ши де аз а се дѣпѣла еѣ, ка съ цѣе кѣ ачеа дѣнесодре пѣтернѣкъ о конкѣрѣнѣдъ. Кѣчи ка съ се кѣщѣе астѣзи дѣн цѣрѣле ачелеа монополѣрѣ — кѣм вор зѣи — ши кѣм се кѣщѣгаѣ пе а локѣреа дѣн тѣмпѣрѣле векѣ, пѣ ѣ де грѣит, маѣ алес цѣиѣнд, кѣ ла портѣрѣле дела Галац ши Брѣила, ка съ так деспре кѣпиталеле четѣдѣ, се петрече фѣрте мѣлтъ марѣфъ енглезъ, францезъ ши амерѣканъ.

Тѣмпѣл пе ачѣ есте фѣрте фрѣмос, зѣоа кѣлдѣрѣ потрѣвѣтъ ши поаптеа де овѣе кѣте о пѣлѣе възѣ. Пагѣбъ кѣ фрѣгрѣле де прѣтѣварѣ се мѣлдескъ дѣн тоате пѣрѣдѣле. Дѣнсъ чѣне ва авеа съфлет кѣрат, ши ва воѣ съ спѣѣе адеѣзрѣл, ачела ва фѣ сѣлит а тѣртѣрѣсѣ кѣ тѣне, кѣ ачелеа проѣиѣ парте маре дѣн мѣлтеле некѣрѣдѣи че се афлъ ачѣ ши каре дѣнепѣеазъ атмосфера пѣпъ ла зѣн град дѣнепѣторѣх.

Chronică străină.

Кракавіа, 4. Маѣ. Челе треѣ пѣтерѣ протегѣторѣ, де каре се азѣа, кѣмкъ вор десфаче комѣсѣа остѣшиаскъ черчетѣторѣ асѣпра ѣнсѣрѣенѣилор, се сокѣтѣрѣ алѣфелѣ ши комѣсѣа ачелеа ва маѣ ретѣнеа дѣн актѣвѣтате.

Дѣн 28. Априѣле дѣмѣнеада се фѣкъ дѣн Кракаѣ о пѣъ тѣрѣзраре дѣнтре попор. Маѣ мѣлѣдѣ вѣрѣвадѣ дѣтѣрѣкадѣ цѣрѣнеѣе се арѣтарѣ петрѣкѣнд пе о фатъ дѣтѣрѣкатъ кѣрат, дар тот цѣрѣнеѣе, дѣпъ кареа стрѣга: „прѣвѣдѣ ла сѣпѣта“ ши о дѣсерѣ дѣн вѣсерѣка кѣ хратѣл адѣртѣреѣ. Аколо о рѣдѣкарѣ пе алтар, ѣар еа дѣчепѣ а предѣка, кѣ фечѣора прѣкѣратъ ѣ сѣр фѣ арѣтат еѣ ши ѣар фѣ порѣнѣчѣт съ вестѣаскъ, кѣмкъ Полѣонѣа, патрѣа са, дѣкъ пѣар фѣ перѣдѣтъ, чѣ маѣ вѣртѣс кѣ Дѣтнезеѣ татѣлѣвреа а о рѣстаѣра дѣнтрѣ тѣтъ стрѣлѣчѣреа еѣ. Полѣдѣа ши остѣшѣмеа алерѣгъ ши адѣсе пе сѣпѣта ла касѣ де пазъ; аколо се адѣнарѣ деодатъ глѣте марѣ де попор, каре пѣ воѣрѣ а се рѣспѣндѣ, пѣпъ кѣнд остѣшѣмеа пѣ дѣаѣнтъ асѣпра лор, ѣар тѣнарѣи кѣ лѣнтеле арѣтетѣре ста гата але сѣърѣта. Ла зрѣтъ се дескѣперѣ, кѣ сѣпѣта прѣфѣкѣтъ ера о фатъ де рѣнд дѣн Кракавіа.

(Allg. Zeit. ши Bresl. Zeit.)

Дела Галѣдѣа се скрѣе, кѣ сѣр фѣ фѣкѣт о прѣдѣрѣе де венѣтѣрѣле тѣтѣрѣор ачелор воѣерѣ галѣдѣенѣи, карѣи аѣ фост деадрѣнтѣл амѣстѣкадѣ ла реѣвѣлѣа дѣн зрѣтъ. Ачеле венѣтѣрѣ апѣале сѣар зрѣка ла зѣн кѣпитал де 69 милѣоне фѣорѣнѣ арѣнт. — Кѣлтѣяла фѣкѣтъ де гѣверп кѣ прѣлежѣл рѣскѣлеѣ челеѣ дѣн зрѣтъ, сѣѣе ла патрѣ милѣоне ф. арѣ. (Allg. ши Nürnberg. Ztg.)

Серѣвѣа. Белград, 21. Апр. Орѣ кѣте се ворѣескъ дѣн лѣте деспре ачѣастъ цѣрѣдѣ дѣнзѣстратъ кѣ мѣлте дарѣрѣ дела патѣрѣ, еа

тѣтѣши се пѣте лѣзда, кѣ де маѣ мѣлте лѣнѣ се афлъ дѣн чеа маѣ дѣрѣтъ лѣнѣше ши сѣгѣранѣдъ пѣвѣлѣкъ. Дѣши трѣмѣте прѣдѣителе са-ле прѣсѣсѣторѣе дѣн афѣрѣ ши ле прѣфаче дѣн милѣоне де фѣорѣнѣ, ши че ѣ маѣ фрѣмос ши лѣздаѣт, кѣ локѣиторѣи еѣ, пѣдѣдадѣ дѣкъ кѣ лепра де лѣкс, че сѣде пе атѣтеа попоре дѣн Еврѣопа, се мѣлѣзѣмескъ кѣ зѣн фелѣз де сѣмпѣлѣтате, прѣн зрѣаре, пѣаѣ трѣвѣнѣдъ ка пе ванѣи че ѣаѣ прѣѣмѣт пентрѣ еспорѣтадѣе съ кѣмпере арѣтѣколѣи де лѣксѣ кѣм фѣак алѣе цѣрѣде вечѣне. Гѣверпѣл се веде а пѣ крѣца пѣчѣи зѣн фелѣз де кѣлтѣялъ, ка пѣмаѣ съ поатъ дѣнаѣнта атѣт кѣлтѣра пѣмѣнтѣлѣи стрѣнс лѣатъ, кѣт ши дѣнфлѣорѣеа комѣрѣцѣлѣи ши а месерѣилор. Дрѣмѣрѣ де комѣнѣкадѣе, шкоале, вѣсерѣчѣ се кѣлѣдескъ дѣн тоате пѣрѣдѣле, поште, кѣлѣторѣи ѣзѣдѣ, се дѣнокѣмескъ дѣн тоате дѣрѣпѣзѣнѣле, кѣлтѣра металѣрѣилор, воѣс съ зѣк монѣтанѣстѣка дѣкъ пѣ ретѣне дѣндѣрѣт, подѣзрѣ се ашеазъ дѣн тоате локѣрѣле зѣнде чере трѣвѣнѣда. Ши ѣ пѣдѣжде, кѣ пѣ вор трече зече анѣ ши Серѣвѣа ва авеа кѣ мѣлт маѣ възне дрѣмѣрѣ де комѣнѣкадѣе декѣт дѣнсѣши трѣфаша Унгарѣе. Чѣне пѣ крѣде, прѣвеаскъ ла тѣрѣдѣл дрѣм кѣтрѣ Виѣна, ла Пеѣца ши Петро-Варѣадѣн. — Прѣнѣдѣл пострѣ шѣаѣ дѣкѣрѣят зѣн вапор, кѣ каре арѣ де гѣнд а еши дѣнтрѣ дѣнѣтѣмпѣнарѣеа сѣлѣтанѣлѣи ла Рѣѣдѣзкъ. Дѣнтре чеѣ че дѣ фѣак сѣѣта де кѣлѣторѣе, ведем ши пе фѣаѣмосѣл министрѣ Петрѣонѣвѣч.

Индѣа рѣсѣзрѣтеанъ. Скрѣсѣорѣле че аѣ венѣт кѣ поѣца чеа дѣн зрѣтъ слѣжескъ зѣнеле пѣпъ ла 20. Мартѣе, алтеле пѣпъ ла 1. Апр. ши еле вѣстескъ о тоталъ дѣмпѣчѣѣре дѣнтре енглезѣи ши сѣкѣи, ва съ зѣкъ о депѣлѣтъ лѣнѣдѣе дѣн Пенѣѣав. Арѣтата сѣкѣилор сѣаѣ десѣѣнѣдѣт тоатъ, ши тѣнѣрѣле сѣаѣ стрѣпѣс пѣпъ ла зѣл дѣн мѣпа дѣнѣнѣгѣторѣилор енглезѣи, пе лѣнѣгъ ачѣаста о парте дѣн ванѣи че се чер де кѣтрѣ ачѣѣдѣи дѣн зрѣтъ дрѣнт деспѣгѣѣѣре пентрѣ спѣселе рѣсѣоѣлѣи, сѣаѣ ши депѣс. — Вѣзѣрѣлѣи Гѣлаѣв-Сѣнѣг, пе каре зѣнѣи дѣн пѣмескъ „Talleyrand de India“, прѣн зѣн трактат че се дѣнкеѣе акѣм ла сѣърѣшѣт ѣ се асѣгѣрѣ кѣ тѣлѣз де прѣнѣд неатѣрѣзѣторѣх тот конпрѣнсѣл мѣнѣдѣлор дѣн вечѣнѣтате де дѣнпрѣвѣлъ кѣ Кашѣмѣрѣл. Вѣнѣ рѣспѣлатъ пентрѣ постѣл че аѣ пѣртат дѣн рѣсѣоѣл ачѣест дѣн зрѣтъ; кѣчѣ ел аѣ фост, каре пе де о парте аѣ дѣнѣрѣжѣтат пе сѣкѣи, ка съ треакъ пе пѣмѣнт енглез ши съ дѣнчѣанъ врѣштѣшѣиле, ѣар пе де алѣта ста дѣн чѣле маѣ стрѣнсе корѣспѣндѣнѣде секрѣете кѣ кавѣѣетѣл дела Калѣкѣта, сѣаѣ ал енглезѣилор, (трѣдѣторѣх кѣ мѣлѣдѣи дѣн лѣте.) Валеа чеа фрѣмосъ дѣнтре рѣжѣл Сѣтлѣж ши Беас сѣаѣ конпрѣнс де кѣтрѣ комѣнѣаѣа ост-индѣкъ, прѣн зрѣаре пентрѣ тѣнерѣл вѣѣат Дѣлѣн-Сѣнѣг аѣ рѣтѣмас пѣмаѣ о парте дѣн фрѣмосаа дѣнпѣрѣдѣе че аѣ стѣпѣнѣт татѣл сѣѣ Рѣндѣшѣт-Сѣнѣг, каре фѣсѣесе аѣлатѣл чѣл маѣ крѣдѣнѣчѣос ал енглезѣилор. — Мѣлѣдѣа енглезъ се ва маѣ дѣнпѣзѣна, дѣнсъ тот ва маѣ ретѣнеа о арѣматъ, ка де 40,000 остѣши, дѣн каре о парте ва стаѣонѣла ла Лахѣре, ѣар чѣеалалѣтъ ва фѣ дѣнпѣрѣдѣѣт прѣнѣдарѣ пе ла локѣрѣле чѣле маѣ перѣкѣлоасе, ка аша съ аѣатъ пе сѣкѣи дела орѣ че дѣнчѣерѣаре арѣматъ. (Газ. зѣнѣв.)

Universala Institut de pstrare mp-
prezntat ca din tzi cas economik
avstriak din Viena.

(Brtare.)

Prtashii n'az duk de a cere rent seaz
venit pentru an, dn care sa asociat la
institut, fiindk dn an a chela nmai kt se
formeaz societatea, de care se din d'nsii,
si nmai k s'rsit anlz ori k'rei kla-
se se poate pne dn rnd kapital, ce r-
tne spre acigrarea rentelor. Pretin-
nea adek chereea de dividende d'ni ia dn-
cheltul sa tokmai k 1. Ianarie a rmt-
torizli an, si fiindk dividendele nmai a-
tnci se pot plti, knd se scot interesele
de pe bani dati mp'rtat, de sine se dn-
lece, k dividenda cea dintzi se pote primi
nmai d'np' trcherea anlz, ce va rma d'np'
anl intrri dn institut.

Cea mai mik dividend anlz d'np' o
depzere depinz pentru toate societzile
anzale sa dntrit prin statz dn rmt-
torizli kp: Pentru klasa 1 8 f. dn ar.;
pentru a 2 8 f. 30 kr.; pentru a 3 9 f.;
pentru a 4 9 f. 30 kr.; pentru a 5 11 f.;
pentru a 6 12 f.; iar pentru a 7 13 f. ar.

Dns acaest dividend oriinal poate
va si trebbe sa se dnadz k timp n'che-
tat, aha kt d'np' o depzere depinz pote
sa kreasz pne la ch'ci ste de fior. ar.
pe an.

Dividendele trebbe sa le r'dice fiecare
m'dlariz, care az f'kt zna seaz mai m'lte
depzere depine, dn fiecare an, fiindk alt-
mintrele ar p'te deveni dn perikol a fi de-
k'arat de mort d'np' shase lzni dela dnvita-
rea anme f'ktz, si aha sh'ar perde pre-
tinshnea spre a'ni chere dividenda d'np' a-
chasta. Iar ka sa se pltiask dividenda,
al k'reia venit pentru fie-care societate a-
nzal si klas totdeazna k zn an dnainte
se va face dn p'blk knoskt, e datoriz
prtashl a da despre acaea o kvietandie kla-
sei, dn care se afl, am'srat st'mp'itz,
si k adeverirea viedei sale prevzatz, si
a r'zta oriinala avic de rent. Dak sa ar
fi perdt avic de rent, atnci a chela tre-
bbe sa se amortizeze, si despre acaea sa se
fak instituzli dn'indzare din vni timp.

Depzerialor celor nedepine duk lice
vor sokoti, d'np' s'mz rotand de 10 f., di-
vidende (parziale) prek't li se kvine. Dns
sa acaeste dividende parziale pn le vor p'te
primi prtashii, ch trebbe sa se ascrie la de-
pzerea nedepinz pe k'zile instituzli
pne atnci, pne ce vor krece la s'ma
znei depzere depine de 200 de f. ar'nt.
Iar d'np' ce sa dntrit depzerea, atnci
prtashl are pe trcherea dividendei sale
la aca s'mz pretindere, care o primeste dn
achel timp fiecare posesor de avic de rent
de acaashi klas si societate anlz.

Dntreimea nedepinelor depzere se
poate r'zbi: a) prin ale prtashli dnshii

pl'tiri de adaos, b) prin s'mele, pe care se
trag sor'di dn fie-care an, care s'me vin din
institut dnshii. Fie-k'zbi sog, care az f-
kt zna seaz mai m'lte depzere nedepine,
i este ertat, dn tot timpul d'np' pl'chere,
a face adaosri gata spre dntrimea, kapi-
talizli la depzerele depine potit. A face
astfeliz de adaosri sa k total dn vna-
voindz a prtashli, si spre acaesta pn e
d'nsal legat de nici zn timp, dns nici o
pl'tire de adaos pn poate fi primitz, care
pn sa, cel p'zin, din 2 f. de ar. Este dn-
k si foarte folositoriz a r'zbi dntrimea
depzerialor nedepine prin pl'tiri de
adaos, fiindk prin acaesta se kvizig mai k-
rnd dreptul spre r'dikarea dividendei, se
ajtz krecherea dividendelor, si prtashl
se pne dn stare de a trche mai mari fo-
loase din institut. La trcherea sor'dilor de
pe an are sa ia parte fie-care prtash k
depzere nedepine, seaz va plti adaosri
din al sa seaz va. Adek znle venitzi ale
institutzli se vor dntrimea, am'srat
statzelor, spre acaea, ka sa se dntrimea-
sk depzerele cele nedepine ale a celor
m'dlare, ai k'ror p'teri az emit la tra-
cherea sor'dilor, carea se dn'tmpl dn tot
an, si prin acaea depzerele, pe a k'ror
s'mz sa tras sor'di, sa se fak depine,
prek't ajzg acaeste venitzi, seaz deodat
seaz nmai pe dnchet. Dn tot an se va
face dn p'blk knoskt: k'ror depzere ne-
depine li sa veni s'me din trcherea sor-
dilor; asemine vor fi dnvita dn tot an
prin foile cele p'blche, ka sa ad'k avic
de rente despre depzerele depine, si achi
prtashii, ale k'ror depzere sa dntrimea
seaz prin dividende parziale, seaz prin s'me
din trcherea sor'dilor venite.

Fie-k'zbia i e ertat a face depzere dn
unversala institut de pstrare si pentru
alzi, karis s'p'zsi avstriazi; dns dn aca-
est dn'tmplare aha va fi sokotit indivizli,
dn al k'zbi pne sa f'kt depzerea, ka
si knd el dnshii ar fi depz'o, dech depz-
erea va fi primitz ka proprietatea lz. To-
tzi, dn dn'tmplarea knd chieva face de-
pzere pentru alzi, i e ertat fie-k'zbia a
din pentru sine trcherea dividendelor pe zn
timp anmit seaz neanmit, seaz de se dn't-
mpl sa moar prtashl, atnci poate onri
pentru sine s'ma dn'tchirei. Dns acaest
onrire trebbe sa fie adasz apriat duk dn
rekrzli primirei dn institut. O astfeliz
de onrire deosebi atnci e k soat, knd vor
ka greztdile, de a primi dreptul de moche-
pire, sa fie alizate. (Va rma.)

KAS DE DNKRIEAT SA DE B'NDOT.

Kasa D. Basile Petk din Blzmenaz k
Nr. 213 din zila fazrilor de mp'reznt k
k'z'ta si r'dina este de a se da k k'rie
pe mai m'ldi an sa si de a se vinde de
tot. Dn'indzare mai de aproape se kvatz
la proprietari dn acaashi kas.